

Bach & Hoogdagen

Koor en Orkest Collegium Vocale Gent
Philippe Herreweghe
Bach

maandag 6 december 2004

Bach & Hoogdagen . Seizoen 2004-2005

La Petite Bande . Sigiswald Kuijken
Bach
woensdag 27 oktober 2004

Freiburger Barockorchester . Collegium Vocale Gent
Sigiswald Kuijken
Bach
dinsdag 9 november 2004

Koor en Orkest Collegium Vocale Gent
Philippe Herreweghe
Bach
maandag 6 december 2004

Koor en Orkest Collegium Vocale Gent
Philippe Herreweghe
Bach
maandag 7 maart 2005

Koor en Orkest Il Fondamento
Paul Dombrecht
Hertel
vrijdag 25 maart 2005

Koor & Orkest Collegium Vocale Gent
Philippe Herreweghe muzikale leiding
Sibylla Rubens sopraan . **Elisabeth Popien** alt
Mark Padmore tenor . **Peter Kooij** bas

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Weihnachtsoratorium, BWV248

Cantate nr 1 'Jauchzet, frohlocket! Auf, preiset die Tage'	29'
Cantate nr 2 'Und es waren Hirten in derselben Gegend'	29'

pauze

Cantate nr 3 'Herrscher des Himmels, erhöre das Lallen'	26'
Cantate nr 6 'Herr, wenn die stolzen Feinde schnauben'	25'

Dit concert kadert in de viering van **10 jaar residentie** Collegium Vocale in deSingel.

begin concert **20.00 uur**
pauze omstreeks **21.05 uur**
einde omstreeks **22.30 uur**

inleiding door **Beatrijs Van Hulle** . **19.15 uur** . Foyer
teksten programmaboekje **Beatrijs Van Hulle**
coördinatie programmaboekje **deSingel**
druk programmaboekje **Godefroit**

gelieve uw GSM uit te schakelen!

Foyer deSingel

enkel open bij avondvoorstellingen in Rode en/of Blauwe Zaal
open vanaf 18.40 uur
kleine koude of warme gerechten te bestellen vóór 19.20 uur
broodjes tot net vóór aanvang van de voorstellingen en tijdens pauzes

Hotel Corinthia (Desguinlei 94, achterzijde torengedouw ING)

- Restaurant HUGO's at Corinthia
open van 18.30 tot 22.30 uur
- Gozo-bar
open van 10 uur tot 1 uur, uitgebreide snacks tot 23 uur
deSingelaanbod: tweede drankje gratis bij afgifte van uw toegangsticket van deSingel voor diezelfde dag

Johann Sebastian Bach

Weihnachtsoratorium BWV248: Cantates nrs 1-2-3-6

Bach componeerde het Weihnachtsoratorium tijdens de laatste drie maanden van het jaar 1734. Oorspronkelijk was dit 'oratorium' niet opgevat als een ononderbroken geheel, maar als een cyclus van zes, min of meer onafhankelijke, kerstcantates. Ze waren bestemd voor de zes zon- en feestdagen van 25 december 1734 tot 6 januari 1735 - namelijk de eerste, de tweede en de derde kerstdag, nieuwjaarsdag, de eerste zondag na nieuwjaar en het feest van Driekoningen.

De tekst is van de hand van Picander, schuilnaam voor Christian Friedrich Henrici (1700-1764), een postbeambte te Leipzig. Voor het kerstverhaal ontleende hij bijbelteksten van de evangelisten Lucas en Mattheüs, en combineerde ze met beschouwende teksten en koraalstrofen.

Opvallend in het Weihnachtsoratorium is de zogenaamde 'parodiepraktijk': Bach nam de muziek over uit vier wereldlijke cantates, die hij vroeger had gecomponeerd (Cantate BWV213 'Lasst uns Sorgen, lasst uns wachen', Cantate BWV214 'Tönet ihr Pauken! Erschallet, Trompeten', Cantate BWV215 'Preise dein Glücke, gesegnetes Sachsen' en Cantate BWV248A, waarvan de oorspronkelijke tekst niet bewaard is, en fragmenten uit de verloren gegane Markuspassie). Hij voorzag de fragmenten van een nieuwe tekst, en herwerkte ze voor het nieuwe kader.

Cantate nr 1 'Jauchzet, frohlocket! Auf, preiset die Tage'

De eerste cantate 'Jauchzet, frohlocket! Auf, preiset die Tage' sluit aan bij de bijbellezing van de eerste kerstdag: de geschiedenis rond de geboorte van Jezus.

Voor de opbouw van de cantate volgde Bach hetzelfde principe als in zijn Mattheüspassie: het objectieve schriftwoord gevolgd door een beschouwing in een zangerige recitatiefstijl - een zogenaamd 'arioso' -, en een lyrische gevoelsuiting in een aria. Het geheel wordt beaamd door een koraal, symbool voor de stem van de gemeenschap.

Het uitbundige openingskoor 'Jauchzet, frohlocket! Auf, preiset die Tage' is vol barokke klankpracht en geeft aan de cantate onmiddellijk een feestelijke allure. De feeststemming wordt onderbroken bij het begin van het middendeel: de trompetten en pauken zwijgen en in het koor klinkt er een nederig dalend motief op de tekst 'Dienet dem Höchsten'.

De evangelist vangt het kerstverhaal aan. Het eerste arioso wordt gedragen door zogenaamde Seufzer-figuren (zucht-motieven) in twee hobo's d'amore. Ze vertolken het harts-tochtelijke verlangen van de bruid (de christelijke gemeenschap) naar haar Bruidegom (Jezus). De alt-aria 'Bereite dich, Zion, mit zärtlichen Trieben' is een oproep om zich klaar te maken voor de komst van de hemelse Bruidegom.

Het eerste - en ook het laatste - koraal in het Weihnachts-oratorium is gebaseerd op de melodie van het bekende 'O Haupt voll Blut und Wunden', dat als een rode draad doorheen de Mattheüspassie geweven is. Door de keuze voor de melodie van dit beroemde lijdenskoraal valt er een donkere schaduw over de blijde adventsstemming.

In het nummer 'Er ist auf Erden kommen arm' heeft Bach drie verschillende elementen op een geniale manier samengevlochten. Een strofe van Luthers kerstlied 'Gelobet seist du, Jesu Christ' in de sopraanstem wordt telkens onderbroken door een nabeschuwing door de bas. Dit geheel is ingebed in een heerlijk concerterend spel van hobo, hobo d'amore en bas (fagot).

De briljante da capo-aria voor bas, 'Großer Herr und starker König', brengt een ode aan de hemelse koning, die de gestalte van een mensenkind heeft aangenomen.

De cantate wordt besloten met een strofe uit Luthers kerstlied 'Vom Himmel hoch'. Het koor brengt, samen met strijkers en houtblazers, hulde aan het kind. De glansrijke trompetten openen, tussen de koraalverzen in, de hemel boven de kribbe. De derde trompet en de pauken zorgen voor het barokke koninklijke effect.

Cantate nr 2 'Und es waren Hirten in derselben Gegend'

De tweede cantate 'Und es waren Hirten in derselben Gegend' beschrijft de verkondiging van de geboorte van Christus aan de herders.

De cantate begint helemaal in de kerstsfeer, met een wondermooie Pastorale. In het vraag- en antwoordspel van de strijkers- en blazersgroep hoort men een bekoorlijke instrumentale schildering van het kersttafereel, met engelen (strijkers en fluiten) en herders (hobo's).

De evangelist vervolgt het verhaal. De scène verplaatst zich naar de omgeving van Bethlehem, waar herders in het veld de nachtwake houden over hun kudde. Een engel verschijnt. Even worden de herders bevangen door een gevoel van vrees, delicaat onderlijnd door een notenfiguur in de cello. Een hoogtepunt van de cantate is ongetwijfeld de alt-aria 'Schlafe, mein Liebster, genieße der Ruh', afkomstig uit de cantate 'Die Wahl des Herkules', en hier verwerkt tot een heerlijk wiegelied voor het goddelijke kind.

Daarna klinken de hemelse heerscharen. Bach heeft, in dit engelenkoor, elk tekstonderdeel in een andere muzikale stijl gecomponeerd: de woorden 'Ehre sei Gott' worden omhoog gedragen door een - zich driemaal herhalende - stijgende baspartij; de dalende melodische lijnen en de veel aangehouden tonen op 'Und Friede auf Erden' laten de vrede nederdalen. De tekst 'und den Menschen ein Wohlgefallen' klinkt vreugdevol in de verschillende koorstemmen.

Ook deze cantate besluit met een strofe uit het kerstkoraal 'Vom Himmel hoch'. Door de duidelijke muzikale verwijzing naar de openingspastorale, maakt deze unie van hemelse en aardse koren de cantate tot een afgerond geheel.

Cantate nr 3 'Herrscher des Himmels, erhöre das Lallen'

De derde cantate 'Herrscher des Himmels, erhöre das Lallen' begint met een briljant openingskoor.

De herders besluiten om naar Bethlehem te gaan: 'Lasset uns gehen gen Bethlehem'. De opgewonden concorderende instrumentale stemmen symboliseren hierbij hun verwachtingsvolle onrust.

Het verhaal wordt even onderbroken door een bezinning over Gods weldaden aan de mensheid. De beschouwing van de bas wordt zacht begeleid door een fluitenpaar en gevolgd door een strofe uit het kerstlied van Luther 'Gelobet seist du, Jesu Christ'.

Het duet voor sopraan en bas - 'Herr, dein Mitleid' - is ontleend aan de cantate 'Die Wahl des Herkules', waarin Herkules de Deugd omhelst met de woorden 'Ich bin deine, Du bist meine'. Hier symboliseert de ineens strengeling van de instrumentale en vocale stemmen het medeleven van God met de mensen.

Het volgende recitatief 'Und Sie kamen eilend' beschrijft de komst van de herders bij het Jezuskind. Het is een prachtig voorbeeld van Bachs meesterlijke typeringskunst. Uit alles spreekt de ontroering, die zich op dit ogenblik van de aanwezigheid heeft meester gemaakt.

Bij Maria is er meer: zij bewaart deze woorden en blijft er in haar hart mee bezig. Zo leidt de expressieve slotwending van het recitatief naar één van de meest beroemde stukken van het hele oratorium: 'Schließe, mein Herze, dies Selige Wunder'. Oorspronkelijk wou Bach ook voor deze aria teruggrijpen naar een wereldlijk voorbeeld, maar hij opteerde uiteindelijk toch voor een nieuwe compositie. Dat hij er

Cantate nr 6 'Herr, wenn die stolzen Feinde schnauben'

zich met een bijzondere overgave aan wijdde, kan men opmaken uit de vele verbeteringen in de autografe noten-tekst. De intieme klank van de viool versterkt het mystieke karakter van de aria.

Door de herhaling van het openingskoor wordt de viering van de drie kerstdagen afgesloten met vreugdevolle muziek, schitterend gekleurd door pauken en trompetten.

De aanbidding der herders. Schilderij van Gerrit Van Honthorst, 1622.

De laatste cantate van het Weihnachtsoratorium 'Herr, wenn die stolzen Feinde schnauben' is bestemd voor het feest van de Openbaring, in de volksmond 'Driekoningen'. De cantate vertelt het verhaal van de aanbidding door de Drie Wijzen uit het Oosten. Christus is voorgesteld als een triomferende Koning, die alle vijanden overwint en redt wie in hem gelooft.

Na het krachtige openingskoor volgt de evangelietekst over de Drie Wijzen bij Herodes. Bach laat de woorden van Herodes vals en schijnheilig klinken. De repliek van de sopraan is fel: 'Du Falscher, suche nur den Herrn zu fällen'. Alle recitatieven in deze cantate zijn zeer expressief en schilderend, en doen vaak denken aan de bewogen recitatieven van de passies.

In de dansende sopraanaria 'Nur ein Wink von seinen Händen' (Slechts een wenk van zijn hand) wordt de sluwheid van koning Herodes op een spottende toon afgewezen.

Ontroerend mooi is de harmonisatie van het koraal 'Ich steh an deiner Krippen hier'.

In de heftige tenoraria wordt de toon even milder, wanneer er sprake is van de aanbidding door de Wijzen.

Het slotkoor is een strofe uit het lijdenskoraal ('O Haupt voll Blut und Wunden'), deze keer verweven in triomfantelijke feestmuziek.

Johann Sebastian Bach

Weihnachtsoratorium BWV248

Tekst: Christian Friedrich Henrici (Picander)

Cantate nr 1 'Jauchzet, frohlocket! Auf, preiset die Tage'

Coro

Jauchzet, frohlocket! Auf, preiset die Tage,
Rühmet, was heute der Höchste getan!
Lasset das Zagen, verbannet die Klage,
Stimmet voll Jauchzen und Fröhlichkeit an!
Dienet dem Höchsten mit herrlichen Chören,
Laßt uns den Namen des Herrschers verehren!

Recitativo (tenor)

Evangelist

Es begab sich aber zu der Zeit, dass ein Gebot von dem Kaiser Augusto ausging, dass alle Welt geschätzt würde. Und jedermann ging, dass er sich schätzen ließe, ein jeglicher in seine Stadt. Da machte sich auch auf Joseph aus Galiläa, aus der Stadt Nazareth, in das jüdische Land zur Stadt David, die da heißet Bethlehem; darum, dass er von dem Hause und Geschlechte David war: auf dass er sich schätzen ließe mit Maria, seinem vertrauten Weibe, die war schwanger. Und als sie daselbst waren, kam die Zeit, dass sie gebären sollte.

Recitativo (alt)

Nun wird mein liebster Bräutigam,
Nun wird der Held aus Davids Stamm
Zum Trost, zum Heil der Erden
Einmal geboren werden.
Nun wird der Stern aus Jakob scheinen,
Sein Strahl bricht schon hervor.
Auf, Zion, und verlasse nun das Weinen,
Dein Wohl steigt hoch empor!

Aria (alt)

Bereite dich, Zion, mit zärtlichen Trieben,
Den Schönsten, den Liebsten bald bei dir zu sehn!
Deine Wangen
Müssen heut viel schöner prangen,
Eile, den Bräutigam sehnlichst zu lieben!

Choral

Wie soll ich dich empfangen
Und wie begegn' ich dir?
O aller Welt Verlangen,
O meiner Seelen Zier!
O Jesu, Jesu, setze
Mir selbst die Fackel bei,
Damit, was dich ergötze,
Mir kund und wissend sei!

Recitativo (tenor)

Evangelist

Und sie gebär ihren ersten Sohn und wickelte ihn in Windeln und legte ihn in eine Krippen, denn sie hatten sonst keinen Raum in der Herberge.

Choral (sopraan) & Recitativo (bas)

Er ist auf Erden kommen arm,
Wer will die Liebe recht erhöhn,
Die unser Heiland vor uns hegt?
Dass er unser sich erbarm,
Ja, wer vermag es einzusehen,
Wie ihn der Menschen Leid bewegt?
Und in dem Himmel mache reich,
Des Höchsten Sohn kömmt in die Welt,
Weil ihm ihr Heil so wohl gefällt,
Und seinen lieben Engeln gleich.
So will er selbst als Mensch geboren werden.
Kyrieleis!

Aria (bas)

Großer Herr, o starker König,
Liebster Heiland, o wie wenig
Achtest du der Erden Pracht!
Der die ganze Welt erhält,
Ihre Pracht und Zier erschaffen,
Muß in harten Krippen schlafen.

Choral

Ach mein herzliebes Jesulein,
Mach dir ein rein sanft Bettelein,
Zu ruhn in meines Herzens Schrein,
Dass ich nimmer vergesse dein!

Cantate nr 2 'Und es waren Hirten in derselben Gegend'

Sinfonia

Recitativo (tenor)

Evangelist

Und es waren Hirten in derselben Gegend auf dem Felde
bei den Hürden, die hüteten des Nachts ihre Herde. Und
siehe, des Herren Engel trat zu ihnen, und die Klarheit des
Herren leuchtet um sie, und sie fürchten sich sehr.

Choral

Brich an, o schönes Morgenlicht,
Und lass den Himmel tagen!
Du Hirtenvolk, erschrecke nicht,
Weil dir die Engel sagen,
Dass dieses schwache Knäbelein
Soll unser Trost und Freude sein,
Dazu den Satan zwingen
Und letztlich Friede bringen!

Recitativo (tenor & sopraan)

Evangelist (T), Engel (S)

Tenor

Und der Engel sprach zu ihnen:

Sopraan

Fürchtet euch nicht, siehe, ich verkündige euch große Freude, die allem Volke widerfahren wird. Denn euch ist heute der Heiland geboren, welcher ist Christus, der Herr, in der Stadt David.

Recitativo (bas)

Was Gott dem Abraham verheißen,
Das lässt er nun dem Hirtenchor
Erfüllt erweisen.

Ein Hirt hat alles das zuvor
Von Gott erfahren müssen.
Und nun muss auch ein Hirt die Tat,
Was er damals versprochen hat,
Zuerst erfüllet wissen.

Aria (tenor)

Frohe Hirten, eilt, ach eilet,
Eh ihr euch zu lang verweilet,
Eilt, das holde Kind zu sehn!
Geht, die Freude heißt zu schön,
Sucht die Anmut zu gewinnen,
Geht und labet Herz und Sinnen!

Recitativo (tenor)

Evangelist

Und das habt zum Zeichen: Ihr werdet finden das Kind in
Windeln gewickelt und in einer Krippe liegen.

Choral

Schaut hin, dort liegt im finstern Stall,
Des Herrschaft gehet überall!
Da Speise vormals sucht ein Rind,
Da ruhet itzt der Jungfrau'n Kind.

Recitativo (bas)

So geht denn hin, ihr Hirten, geht,
Dass ihr das Wunder seht:
Und findet ihr des Höchsten Sohn
In einer harten Krippe liegen,
So singet ihm bei seiner Wiegen
Aus einem süßen Ton
Und mit gesamtem Chor
Dies Lied zur Ruhe vor!

Aria (alt)

Schlafe, mein Liebster, genieße der Ruh,
Wache nach diesem vor aller Gedeihen!
Labe die Brust,
Empfinde die Lust,
Wo wir unser Herz erfreuen!

Recitativo (tenor)

Evangelist

Und alsobald war da bei dem Engel die Menge der himmli-
schen Heerscharen, die lobten Gott und sprachen:

Coro

Die Engel

Ehre sei Gott in der Höhe und Friede auf Erden und den
Menschen ein Wohlgefallen.

Recitativo (bas)

So recht, ihr Engel, jauchzt und singet,
Dass es uns heut so schön gelinget!
Auf denn! wir stimmen mit euch ein,
Uns kann es so wie euch erfreun.

Choral

Wir singen dir in deinem Heer
Aus aller Kraft, Lob, Preis und Ehr,
Dass du, o lang gewünschter Gast,
Dich nunmehr eingestellt hast.

Cantate nr 3 'Herrscher des Himmels, erhöere das Lallen'

Coro

Herrscher des Himmels, erhöere das Lallen,
Laß dir die matten Gesänge gefallen,
Wenn dich dein Zion mit Psalmen erhöht!
Höre der Herzen frohlockendes Preisen,
Wenn wir dir itzo die Ehrfurcht erweisen,
Weil unsre Wohlfahrt befestiget steht!

Recitativo (tenor)

Evangelist

Und da die Engel von ihnen gen Himmel fuhren, sprachen
die Hirten untereinander:

Coro

Die Hirten

Lasset uns nun gehen gen Bethlehem und die Geschichte
sehen, die da geschehen ist, die uns der Herr kundgetan
hat.

Recitativo (bas)

Er hat sein Volk getröst',
Er hat sein Israel erlöst,
Die Hülff aus Zion hergesendet
Und unser Leid geendet.
Seht, Hirten, dies hat er getan;
Geht, dieses trifft ihr an!

Choral

Dies hat er alles uns getan,
Sein groß Lieb zu zeigen an;
Des freu sich alle Christenheit
Und dank ihm des in Ewigkeit.
Kyrieleis!

Aria (Duetto sopraan & bas)

Herr, dein Mitleid, dein Erbarmen
Tröstet uns und macht uns frei.
Deine holde Gunst und Liebe,
Deine wundersamen Triebe
Machen deine Vattertreu
Wieder neu.

Recitativo (tenor)

Evangelist

Und sie kamen eilend und funden beide, Mariam und
Joseph, dazu das Kind in der Krippe liegen. Da sie es aber
gesehen hatten, breiteten sie das Wort aus, welches zu
ihnen von diesem Kind gesaget war. Und alle, für die es
kam, wunderten sich der Rede, die ihnen die Hirten gesaget
hatten. Maria aber behielt alle diese Worte und bewegte
sie in ihrem Herzen.

Aria (alt)

Schließe, mein Herze, dies selige Wunder
Fest in deinem Glauben ein!
Lasse dies Wunder, die göttlichen Werke,
Immer zur Stärke
Deines schwachen Glaubens sein!

Recitativo (alt)

Ja, ja, mein Herz soll es bewahren,
Was es an dieser holden Zeit
Zu seiner Seligkeit
Für sicheren Beweis erfahren.

Choral

Ich will dich mit Fleiß bewahren,
Ich will dir
Leben hier,
Dir will ich abfahren,
Mit dir will ich endlich schweben
Voller Freud
Ohne Zeit
Dort im andern Leben.

Recitativo (tenor)

Evangelist

Und die Hirten kehrten wieder um, preiseten und lobten
Gott um alles, das sie gesehen und gehöret hatten, wie
denn zu ihnen gesaget war.

Choral

Seid froh dieweil,
Dass euer Heil
Ist hie ein Gott und auch ein Mensch geboren,
Der, welcher ist
Der Herr und Christ
In Davids Stadt, von vielen auserkoren.

Coro

Herrscher des Himmels, erhöre das Lallen,
Laß dir die matten Gesänge gefallen,
Wenn dich dein Zion mit Psalmen erhöht!
Höre der Herzen frohlockendes Preisen,
Wenn wir dir itzo die Ehrfurcht erweisen,
Weil unsre Wohlfahrt befestiget steht!

Cantate nr 6 'Herr, wenn die stolzen Feinde schnauben'

Coro

Herr, wenn die stolzen Feinde schnauben,
So gib, dass wir im festen Glauben
Nach deiner Macht und Hülfe sehn!
Wir wollen dir allein vertrauen,
So können wir den scharfen Klauen
Des Feindes unversehrt entgehn.

Recitativo (tenor & bas)

Evangelist (T), Herodes (B)

Tenor

Da berief Herodes die Weisen heimlich und erlernet mit
Fleiß von ihnen, wenn der Stern erschienen wäre? und wei-
set sie gen Bethlehem und sprach:

Bas

Ziehet hin und forschet fleißig nach dem Kindlein, und
wenn ihr's findet, sagt mir's wieder, dass ich auch komme
und es anbete.

Recitativo (sopraan)

Du Falscher, suche nur den Herrn zu fällen,
Nimm alle falsche List,
Dem Heiland nachzustellen;
Der, dessen Kraft kein Mensch ermißt,
Bleibt doch in sichrer Hand.
Dein Herz, dein falsches Herz ist schon,
Nebst aller seiner List, des Höchsten Sohn,
Den du zu stürzen suchst, sehr wohl bekannt.

Aria (sopraan)

Nur ein Wink von seinen Händen
Stürzt ohnmächtger Menschen Macht.
Hier wird alle Kraft verlacht!
Spricht der Höchste nur ein Wort,
Seiner Feinde Stolz zu enden,
O, so müssen sich sofort
Sterblicher Gedanken wenden.

Recitativo (tenor)

Evangelist

Als sie nun den König gehöret hatten, zogen sie hin. Und
siehe, der Stern, den sie im Morgenlande gesehen hatten,
ging für ihnen hin, bis dass er kam und stund oben über, da
das Kindlein war. Da sie den Stern sahen, wurden sie hoch
erfreuet und gingen in das Haus und funden das Kindlein
mit Maria, seiner Mutter, und fielen nieder und beteten es
an und taten ihre Schätze auf und schenkten ihm Gold,
Weihrauch und Myrrhen.

Choral

Ich steh an deiner Krippen hier,
O Jesulein, mein Leben;
Ich komme, bring und schenke dir,
Was du mir hast gegeben.
Nimm hin! es ist mein Geist und Sinn,
Herz, Seel und Mut, nimm alles hin,
Und lass dirs wohlgefallen!

Recitativo (tenor)

Evangelist

Und Gott befahl ihnen im Traum, dass sie sich nicht sollten
wieder zu Herodes lenken, und zogen durch einen andern
Weg wieder in ihr Land.

Recitativo (tenor)

So geht! Genug, mein Schatz geht nicht von hier,
Er bleibet da bei mir,
Ich will ihn auch nicht von mir lassen.
Sein Arm wird mich aus Lieb
Mit sanftmutsvollem Trieb
Und größter Zärtlichkeit umfassen;
Er soll mein Bräutigam verbleiben,
Ich will ihm Brust und Herz verschreiben.
Ich weiß gewiss, er liebet mich,
Mein Herz liebt ihn auch inniglich
Und wird ihn ewig ehren.
Was könnte mich nun für ein Feind
Bei solchem Glück versehen!
Du, Jesu, bist und bleibst mein Freund;
Und werd ich ängstlich zu dir flehn:
Herr, hilf, so lass mich Hülfe sehn!

Aria (tenor)

Nun mögt ihr stolzen Feinde schrecken;
Was könnt ihr mir für Furcht erwecken?
Mein Schatz, mein Hort ist hier bei mir.
Ihr mögt euch noch so grimmig stellen,

Droht nur, mich ganz und gar zu fällen,
Doch seht! mein Heiland wohnt hier.

Recitativo (sopraan, alt, tenor & bas)

Was will der Höllen Schrecken nun,
Was will uns Welt und Sünde tun,
Da wir in Jesu Händen ruhn?

Choral

Nun seid ihr wohl gerochen
An eurer Feinde Schar,
Denn Christus hat zerbrochen,
Was euch zuwider war.
Tod, Teufel, Sünd und Hölle
Sind ganz und gar geschwächt;
Bei Gott hat seine Stelle
Das menschliche Geschlecht.

Collegium Vocale Gent

In de wereld van de vocale klassieke muziek heeft Collegium Vocale Gent zich in de loop van meer dan dertig jaar zonder twijfel een echte wereldfaam verworven. Dat dit geen toeval is, maar het resultaat van een jarenlange consequente werkwijze en artistieke visie, hoeft geen betoog. Opgericht in 1970 op initiatief van Philippe Herreweghe was deze groep zangers de eerste om in de jaren zeventig de nieuwe stijlprincipes met betrekking tot de interpretatie van barokmuziek toe te passen op de vocale muziek. Instrumentisten waren toen al enkele jaren begonnen aan hun zoektocht naar een uitvoeringspraktijk die nauwer aansloot bij de historische context. Ze grepen hiervoor terug naar origineel bronnenmateriaal, dat ze aan een grondige studie onderwierpen, en naar een authentiek instrumentarium. Het is dan ook niet verwonderlijk dat musici als Gustav Leonhardt, Ton Koopman en Nikolaus Harnoncourt al zeer snel belangstelling toonden voor de gelijklopende aanpak van dit Vlaams ensemble op het gebied van de vocale muziek. Dit resulteerde in een intensieve samenwerking, zowel op het concertpodium als op cd. Philippe Herreweghe is zich steeds bewust geweest van de waarde van een dergelijke samenwerking en daarom werkte het ensemble ook later af en toe samen met andere dirigenten (René Jacobs, Sigiswald Kuijken, Paul Van Nevel, Bernard Haitink, Daniel Reuss, Peter Phillips, Paul Hillier...), verschillende orkesten zoals het Freiburger Barockorchester, de Akademie für Alte Musik Berlin, de Filharmonie, het Concertgebouworkest of de Wiener Philharmoniker en kamermuziekgroepen zoals het Prometheus Ensemble of Ensemble Modern. Het repertoire van Collegium Vocale Gent is niet te vangen binnen een welbepaalde stijlperiode. Het ensemble leverde een belangrijke bijdrage tot de herontdekking van heel wat polyfone werken uit de Renaissance. Regelmatig staat het klassieke en romantische repertoire op het programma en ook creaties en uitvoeringen van hedendaagse muziek komen nu en dan aan bod. Het waarmede van Collegium Vocale Gent is en blijft echter de Duitse barokmuziek, en meer specifiek het oeuvre van Johann Sebastian Bach. Voor dit repertoire werd einde van de jaren tachtig het Orkest van Collegium Vocale Gent opgericht, dat door zijn hechte band met het koor een onmisbaar instrument is geworden bij de uitvoering van deze muziek. Een doorgedreven bekommernis om de kwaliteit van de uitvoeringen heeft ervoor gezorgd dat Collegium Vocale Gent een omvangrijke discografie wist op te bouwen. A capella of samen met het orkest van Collegium Vocale Gent, het Orchestre des Champs Élysées, het koor van La Chapelle Royale uit Parijs en diverse andere instrumentale en vocale ensembles, werden in de loop der jaren meer dan zestig opnamen gerealiseerd, onder meer voor de labels Harmonia Mundi France, Virgin Classics, Accent en Channel Classics. Daarnaast brengen talrijke concertreizen Collegium Vocale Gent op alle belangrijke podia en muziekfestivals van Europa. Het ensemble was reeds te gast in de Verenigde Staten, Zuid-Amerika, Israël, Hong Kong, Japan, Australië en Rusland. Collegium Vocale Gent geniet de steun van de Vlaamse Gemeenschap, de Provincie Oost-Vlaanderen en de Stad Gent.

Philippe Herreweghe

Philippe Herreweghe werd geboren in Gent en combineerde er zijn universitaire studies (geneeskunde en psychiatrie) met een muzikale opleiding aan het conservatorium, waar hij piano volgde bij Marcel Gazelle. In dezelfde periode begon hij ook te dirigeren en in 1971 richtte hij het Collegium Vocale Gent op. Nikolaus Harnoncourt en Gustav Leonhardt merkten al gauw zijn uitzonderlijke benaderingswijze van de muziek op en nodigden Philippe Herreweghe en het Collegium Vocale Gent uit om mee te werken aan hun opnames van de verzamelde Bach-cantates. Langzamerhand werd Herreweghe's frisse, authentieke en retorische aanpak van de barokmuziek alom geprezen en in 1977 richtte hij in Parijs het ensemble La Chapelle Royale op, waarmee hij de muziek van de Franse Gouden Eeuw uitvoerde. Sindsdien creëerde hij nog verschillende andere ensembles, waarmee hij afzonderlijk, of in combinatie met elkaar, een adequate en gedegen lezing wist te brengen van een repertoire lopende van de renaissance tot de hedendaagse muziek. Zo is er het Ensemble Vocale Européen, gespecialiseerd in renaissancepolyfonie, en het Orchestre des Champs Élysées, opgericht in 1991 met de bedoeling het romantische en preromantische repertoire opnieuw te laten schitteren op originele instrumenten. Met al deze ensembles bouwde Philippe Herreweghe in de loop der jaren een uitgebreide en enorm gevarieerde discografie op. Hoogtepunten hieruit zijn onder andere de opnames van Bachs vocale meesterwerken (zoals de 'Matthäus- en Johannes-Passion, de 'H-moll Messe' en het 'Weihnachtsoratorium'), de grote Franse motetten van Rameau, Lully en Charpentier, de requiemmissen van Mozart, Fauré en Brahms, Mendelssohns oratoria 'Elias' en 'Paulus', Schönbergs 'Pierrot Lunaire'. Sinds 1982 is Philippe Herreweghe artistiek directeur van het zomerfestival 'Les Académies Musicales de Saintes'. Bovendien is hij een veelvuldig gevraagd gastdirigent van ensembles zoals The Orchestra of the Age of Enlightenment, Concerto Köln, het Ensemble Musique Oblique, het Concertgebouworkest, de Wiener Philharmoniker, en The Orchestra of St. Luke's uit New York. In 1997 startte de samenwerking met het Koninklijk Filharmonisch Orkest van Vlaanderen. Het kan dan ook geen toeval zijn dat Philippe Herreweghe omwille van zijn consequente artistieke visie en volgehouden engagement ten opzichte van de muziek reeds op verschillende plaatsen een meer dan verdiende erkenning kreeg. In 1990 werd hij door de Europese muziekmensen uitgeroepen tot Muzikale Persoonlijkheid van het Jaar. In 1993 werd Philippe Herreweghe samen met het Collegium Vocale Gent benoemd tot Cultureel Ambassadeur van Vlaanderen. Een jaar later werd hem de orde van Officier des Arts et Lettres toegekend, en in 1977 werd Philippe Herreweghe benoemd tot Doctor honoris causa aan de Katholieke Universiteit Leuven.

Sibylla Rubens

De Duitse sopraan Sibylla Rubens studeerde aan de conservatoria van Trossingen, Frankfurt am Main en Basel. Ze volgde masterclasses, onder meer bij Edith Mathis, en volgde lessen liedinterpretatie bij Irwin Gage in Zürich.

Sibylla Rubens' debuteert met het Deutsches Symphonie Orchester Berlin leidende onmiddellijk tot een nieuwe uitnodiging bij het orkest. Vervolgens werd ze geëngageerd door orkesten als de Bamberger Symphoniker, het Rundfunk Sinfonieorchester Berlin en het Canadese ensemble Tafelmusik Toronto. Andere hoogtepunten uit haar carrière zijn ongetwijfeld de uitvoering van zowel het Requiem van Brahms als Fauré met het Concertgebouworkest en Philippe Herreweghe en de Vierde Symfonie van Mahler met Heinrich Schiff in Zwitserland. Naast een nauwe samenwerking met Helmuth Rilling en zijn Bachakademie Stuttgart, werkte Sibylla Rubens regelmatig samen met dirigenten als Philippe Herreweghe, Leopold Hager, Michael Gielen, Sir Roger Norrington, Ton Koopman, Christopher Hogwood en vele anderen. Naast haar werk op het orkestpodium neemt de sopraan geregeld operarollen op zich en geeft zij graag liedrecitals met Irwin Gage.

Elisabeth Popien

De alt Elisabeth Popien studeerde eerst kerkmuziek aan de Musikhochschule van Keulen. Reeds tijdens haar studie zong ze als koorzangeres onder leiding van dirigenten gespecialiseerd in de historische uitvoeringspraktijk, zoals Jordi Savall, Sigiswald Kuijken, Peter Neumann en Hermann Max. Tevens studeerde Elisabeth Popien zang bij Hans-Dieter Saretzki in Düsseldorf. Sinds 1995 zingt ze in het vocale ensemble Cantus Cölln, dat zich verdiept in renaissance- en barokmuziek. Naast concerten doorheen Europa, brachten tournees haar ook naar Australië (Bach Festival 2000), Centraal-Amerika en Noord-Afrika. Elisabeth Popien verleende haar medewerking aan een groot aantal cd-opnamen. De opname van Monteverdi's 'Selva Morale' won in 2002 de Preis der deutschen Schallplattenkritik en de Gramophone Award. Elisabeth Popien is naast ensemblezangeres ook steeds vaker als soliste te horen in oratoria van de barok tot en met het hedendaagse repertoire.

Mark Padmore

Tenor Mark Padmore werd geboren in Londen en studeerde aanvankelijk klarinet. Hij schakelde over op zang toen hij een koorbeurs kreeg voor het King's College in Cambridge. Hij was te horen in 'Don Giovanni', in Rameau's 'Hippolyte et Aricie' en 'Platée', in Händels 'Jephte', Brittens 'Paul Bunyan', in Vaughan Williams' 'Pilgrim's Progress' en in de oratoria van Bach. Hij was te gast op talrijke prestigieuze festivals als Aix-en-Provence, Edinburgh, BBC Proms, Ludwigsburg, Salzburg, Spoleto, Tanglewood en Mostly Mozart. Hij zette een groot en gevarieerd repertoire op cd en werkte met befaamde dirigenten als Christie, Norrington, McCreesh, Hickox, Harding, Gardiner, Colin Davis, Rattle en Herreweghe. Op het concertpodium was hij te horen in Brittens 'Serenade for tenor, horn and strings' met het City of Birmingham Symphony Orchestra en Sakari Oramo, Brittens 'A Midsummer Night's Dream' met Richard Hickox, Rameau's 'Zoroastre' met William Christie en Les Arts Florissants, Brittens 'Billy Budd' met het London Symphony Orchestra en Richard Hickox, Brittens 'War Requiem' met het Royal Philharmonic Orches-

tra, 'Les Nuits d'été' (Berlioz) op de Salzburger Festspiele met John Eliot Gardiner, de Johannes-passie met Simon Rattle en het City of Birmingham Symphony Orchestra en een speciaal project gedirigeerd door Colin Davis voor het Cheltenham Festival van de Mattheüs-passie, met onder meer Joshua Bell en Stephen Isserlis. Hij vertolkte de Evangelist in een opname van de Johannes-passie voor Harmonia Mundi onder leiding van Philippe Herreweghe en in de Mattheüs-passie met Paul McCreesh voor Deutsche Grammophon, de titelrol in Rameau's 'Zoroastre' met William Christie voor Erato en Händels 'Saul' met Paul McCreesh voor Deutsche Grammophon. Mark Padmore debuteerde onlangs in BBC Voices met liederen van Beethoven en Schubert. Hij vertolkte voor het eerst 'Die schöne Müllerin' in deSingel in Antwerpen met Roger Vignoles en zong Henzes 'Sechs Gesänge aus dem Arabischen' op het Henze Festival in het South Bank Centre. Vorig seizoen trad hij voor het eerst op met Malcolm Martineau in een recital van BBC Scotland in Glasgow en debuteerde in Wigmore Hall met Roger Vignoles. In de nabije toekomst staan uitvoeringen van de Bach-passies op het programma met de Wiener en de Berliner Philharmoniker, het Concertgebouworkest en de English Baroque Soloists, van Mozarts Requiem met Franz Welser-Möst en het London Symphony Orchestra en er is een tournee gepland in de Verenigde Staten met Philippe Herreweghe en het Orchestre des Champs Elysées.

Peter Kooij

Peter Kooij begon op zesjarige leeftijd met zingen in het koor van zijn vader. Als jongenssopraan maakte hij reeds vele radio-, tv- en plaatopnamen. Na zijn viool- en zangstudie aan het Utrechts Conservatorium behaalde hij het diploma zang aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam, waar hij bij Max van Egmond studeerde. Sindsdien brachten zijn vele concertreizen hem naar de belangrijkste muziekcentra in de hele wereld zoals het Concertgebouw Amsterdam, Musikverein Wien, Carnegie Hall New York, Royal Albert Hall Londen, Teatro Colon Buenos Aires, Berliner en Kölner Philharmonie, Palais Garnier Parijs, Suntory en Casals Hall Tokio, waar hij onder andere onder leiding van Philippe Herreweghe, Ton Koopman, Frans Brüggen, Gustav Leonhardt, René Jacobs, Sigiswald Kuijken, Roger Norrington en Iván Fischer zong. Peter Kooij werkte mee aan meer dan honderd cd's voor Philips, Sony en Virgin Classics, Harmonia Mundi, Erato, EMI en BIS. Door dit laatste label werd hij uitgenodigd alle cantates, passies en verdere belangrijke vocale werken van J. S. Bach op te nemen met het Bach Collegium Japan onder leiding van Masaaki Suzuki. Naast zijn concertpraktijk is Peter Kooij artistiek adviseur van het Ensemble Vocal Européen en is hij docent aan het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam en de Tokyo University of Fine Arts and Music. Verder geeft hij regelmatig masterclasses in Duitsland, Japan, Finland, Frankrijk, Portugal, België en Spanje.

Koor Collegium Vocale Gent

sopraan

Ulrike Barth
Elisabeth Rapp
Lut Van de Velde
Dominique Verkinderen

alt

Uwe Czyborra-Schröder
Cécile Pilorger
Martin van der Zeijst
Mieke Wouters

tenor

Malcolm Bennett
Gerhard Hölzle
Dan Martin
Koen van Stade

bas

Pieter Coene
Yoshitaka Ogasawara
Robert van der Vinne
Frits Vanhulle

Orkest Collegium Vocale Gent

concertmeester

Sirkka-Liisa Kaakinen

viool

Adrian Chamorro
Lisa Domnisch
Thérèse Kipfer
Michiyo Kondo
Corrado Masoni
Andreas Preuss
Enrico Tedde

altviool

Zbigniev Pilch
Hiltrud Hampe
Annette Geiger

cello

Ageet Zweistra
Harmen Jan Schwitters

contrabas

Miriam Shalinsky

orgel

Herman Stinders

fluit

Patrick Beuckels
Amélie Michel

hobo

Marcel Ponseele
Taka Kitazato
Stefaan Verdegem
Rafaël Palacios

fagot

Philippe Miqueu

trompet

Per Olov Lindeke
Leif Bengtsson
Andreas Bengtsson

pauken

Peppie Wiersma